

Valitsemissektori koondeelarve oli mullu väikeses ülejäägis

Eesti valitsemissektori eelarve ülejääk oli 2010. aastal esialgsetel andmetel 0,1% ja võlatase 6,6% sisemajanduse koguproduktist (SKP), teatab Statistikaamet.

Esialgsetel andmetel ületasid 2010. aasta lõpus valitsemissektori koondeelarve tulud kulusid Maastrichti defitsiidikriteeriumi arvestuses 18,3 miljoni euroga (286 miljoni krooniga). 2009. aastaga võrreldes vähenes tunduvalt nii tulude kui ka kulude maht. Maksutulud olid 2,3% väiksemad. Toote- ja tootmismaksud vähenesid 5% enamjaolt seetõttu, et tubakaaktsiisi laekus vähem ning omandimaksu 7%-lise languse põhjustas ettevõtete tulumaksu väiksem laekumine. Sotsiaalmaksete tulu kasvas 3%. Märkimisväärselt (29%) vähenesid riigi omanditulud, seda peamiselt väiksemate dividenditulude tõttu. Senisest rohkem toetati riigieelarvest ettevõtete tootmistegevust. Riigi investeeringud põhivarasse vähenesid ligi veerandi võrra.

Valitsemissektori palgakulude vähenemine jätkus. 2010. aastal maksti palkade ja sotsiaalmaksetena välja 66 miljonit eurot (1,03 miljardit krooni) ehk 4% vähem kui aasta varem. Sotsiaaltoetustele tervikuna kulus 3,4% vähem, kulude langus tulenes peamiselt haigus- ja töötuskindlustushüvitiste väljamaksete arvelt, mis vähenesid 45%. Samal ajal suurenesid kulutused pensionidele ja peretoetustele 3,2%.

Keskvalitsuse kulutused ületasid tulusid kolmandat aastat järjest, tekkinud puudujääk oli 92,4 miljonit eurot (1,4 miljardit krooni). Keskvalitsuse laenujääk vähenes samal ajal ligi 5%. Oluliselt mõjutas keskvalitsuse tulude taset Kyoto saastekvootide müük, millelt teeniti 158 miljonit eurot (2,5 miljardit krooni). Rahvusvahelise metoodika alusel kajastatakse saastekvootide müügitulud riigi rahandusstatistikas selles perioodis, mil toimub kvootide omandiõiguse üleminek ning tulude arvelt tehtavaid nn rohelisi investeeringuid vastavalt selles perioodis, millal kulutused tehakse. Kulude-tulude seostamine on iga riigi vaba valik ning seetõttu ei näe arvepidamise reeglid ette investeeringukohustusega saastekvootide müügi puhul võimalust kajastada eelarvetasakaalu suhtes neutraalselt sarnaselt EL toetuste arvepidamise erandreeglile.

Valitsemissektori üle-/puudujääk ja võlatase, 1995–2010

Esimest korda taasiseseisvumisaja jooksul lõppes aasta ülejäägiga kohalike omavalitsuste sektoris, kus tulusid kogunes 27,2 miljonit eurot (426 miljoni krooni) rohkem kui tehti kulutusi. Kohalike omavalitsuste võlatase langes aastaga 3%. Ligi kolmveerand kohalikest omavalitsustest on aasta jooksul oma võlakohustusi vähendanud, kusjuures laenude tagasimaksmisel on aktiivsemad olnud väikesed omavalitsused, kelle laenulepingute tähtajad on

üldjuhul lühemad. Suuremate omavalitsuste võlakoormus on jäänud samale tasemele või mõnel juhul veidi kasvanud.

Erinevalt 2009. aastast lõpetasid sotsiaalkindlustusfondid 2010. aasta taas ülejäägiga, mis moodustas 0,6% SKP-st. Sotsiaalkindlustusfondide võlg on teiste sektoritega võrreldes jätkuvalt väga väike. Valitsemissektori konsolideeritud võlg (nn Maastrichti võlg) oli 2010. aasta lõpus 951 miljonit eurot (14,9 miljardit krooni), vähenedes varasema aastaga võrreldes 4%. Intressikulude tasumiseks kulus raha ligi kaks korda vähem kui 2009. aastal.

Eestis jagatakse valitsemissektor kolmeks allsektoriks: 1) keskvalitsus (riigieelarvelised asutused ja eelarvevälised fondid, sihtasutused, avalik-õiguslikud juriidilised isikud); 2) kohalikud omavalitsused (linna- ja vallavalitsusasutused koos allasutustega, sihtasutused); 3) sotsiaalkindlustusfondid (haigekassa ja töötukassa).

Eurostat avaldab liikmesriikide esialgsed võla- ja defitsiiditaseme andmed 26. aprillil.

Täpsem teave:

Agnes Naarits
Osakonnajuhataja
Rahvamajanduse, finants- ja keskkonna
arvepidamise osakond
Statistikaamet
Tel 625 9323

Detailsemad andmed on avaldatud statistika
andmebaasis (http://www.stat.ee/sab-uuendus?db_update_id=8040).

Info ülemäärase eelarvedefitsiidi menetluse ja sellega seotud aruandluse kohta on avaldatud Statistikaameti veebilehel rubriigis "Valdkonnad / Rahandus / Muu informatsioon" (<http://www.stat.ee/rahandus>)